

Čís. 10279

Pojišťovací smlouva.

Oznámila-li pojišťovna tomu, kdo nabyt pojištěného předmětu, že přepsala polizzi na jeho jméno, učinila mu nabídku k uzavření pojišťovací smlouvy toho obsahu, zda chce vstoupiti do pojištění svého předchůdce v držení pojištěného předmětu. Odpověděl-li na to příjemce nabídky, že žádá o zaslání opisu návrhu (polizze) a by mu byl zaslán dodatek, by seznal, kterým dnem ho vzala pojišťovna do pojištění a žádal-li o nejrychlejší vyřízení, přijal tím nabídku pojišťovny.

(Rozh. ze dne 27. října 1930, Rv I 2042/29.)

Žalující pojišťovna oznámila žalovanému, že se dověděla, že žalovaný koupil motorové kolo od Otty B-a a že, poněvadž toto kolo jest u ní polizzí čís. 40.483 pojištěno proti povinnému ručení a poněvadž premie za rok 1928 jest již zaplacená, přepsala polizzi na jeho jméno. Žalovaný odpověděl, odvolává se na polizzi čís. 40.483, že žádá o zaslání opisu návrhu, pokud se týče polizze jakož i dodatku k polizzi, by seznal, kterým dnem ho vzala žalobkyně do pojištění. Pojišťovna mu zaslala žádaný dodatek k polizzi, v němž bylo potvrzeno, že polizze byla přepsána na žalovaného a předepsán mu doplatek k premii, jež žalovaný zaplatil. Ježto žalovaný nezaplatil žalobkyni premii za rok 1929, domáhala se na něm pojišťovna žalobou, o niž tu jde, by bylo zjištěno, že mezi žalovaným a žalobkyní byla skutečně uzavřena pojišťovací smlouva na základě dodatku k polizzi a by byl žalovaný uznán povinným zaplatiti žalobkyni dlužnou premii za rok 1929. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Dovolání jest důvodné, neboť sporná věc nebyla posouzena v napadeném rozsudku po právní stránce správně. Při výkladu smluv (§ 914 obč. zák.) nelze lpěti na slovním znění výrazu, nýbrž jest vyšetřiti úmysl stran a rozuměti smlouvě tak, jak to žádá obyčej poctivého obchodu. Toto pravidlo souhlasí s vykládacím pravidlem čl. 278 obch. zák. o obchodech. Dopisem ze dne 3. srpna 1928 oznámila žalobkyně žalovanému, že se právě dověděla, že koupil od Otty B-a motorové kolo, a že, poněvadž toto kolo jest u ní polizzí čís. 40.483 pojištěno proti povinnému ručení a poněvadž premie jest již zaplacená, přepsala polizzi na jeho jméno. Tím žalobkyně učinila žalovanému nabídku, návrh na uzavření smlouvy (čl. 318 a 319 obch. zák.) toho obsahu, zda chce vstoupiti do pojištění svého předchůdce v držení pojištěného motorového kola Otty B-a. Korespondenčním lístkem ze dne 28. srpna 1928 žalovaný na tuto ofertu odpověděl s odvoláním na polizzi čís. 40.483 Otto B., že

žádá o zaslání opisu návrhu, pokud se týče polizze, a aby mu byl zaslán dodatek, by seznal, kterým dnem ho žalobkyně vzala pod jeho jménem do pojištění, a poznamenal, že motorové kolo přešlo dne 19. června 1928 do jeho držby, a žádal poznovu o nejrychlejší vyřízení. Dovolací soud uznal, že žalovaný tímto lístkem žalobkyninu nabídku přijal, neboť mluví již v úvodu o polizzi čis. 40.483, bere již v počet polizzi na něho převedenou a žádá, by mu byl zaslán dotyčný dodatek, by seznal, kterým dnem ho žalobkyně vzala pod jeho jménem do pojištění, a poznamenal, že motorové kolo přešlo dne 19. června 1928 do jeho držby. Okolnost, že žádal i o zaslání opisu návrhu, pokud se týče polizze, nemá významu soudy nižších stolic mu příkládaného, že se totiž chtěl žalovaný dříve informovati o nejdůležitějších podmínkách pojišťovacích, týkajících se polizze čis. 40.483, jmenovitě, od které doby bylo motorové kolo vzato do pojištění. Nešlo o nové pojištění, nýbrž o pojištění již trvající, což žalovaný podle obsahu řečeného lístku zřejmě uvážil a zřejmě byl obeznámen s celým postupem, an si psal hned o dodatek k polizzi, a šlo mu jen o to, kterým dnem byl převzat do pojištění. Ustanovení § 1 čis. 2 zákona ze dne 23. prosince 1917, čis. 501 ř. zák., na které se soudy nižších stolic odvolávají, není podle vládního nařízení ze dne 9. prosince 1919, čis. 652 sb. z. a n. a § 168 cit. zák. dosud účinné, a také by na něm v souzeném případě ani nesešlo, neboť nejde o uzavření nové, samostatné pojišťovací smlouvy, nýbrž jde o vstup žalovaného do pojišťovací smlouvy už existovavší, při čemž oferentka vzala v počet hospodářský moment, že totiž premie jest již zaplácena, což v nabídce výslovně označila jako důvod nabídky. Na žalovaném by bylo, by si, kdyby jeho prohlášení na otázku žalobkyně nemělo býti definitivním přijetím, vyhradil předchozí obeznámení s pojišťovacími podmínkami a znalost obsahu pojišťovacího návrhu a polizze, to však žalovaný neučinil, naopak přímo žádal o zaslání dodatku k polizzi, čímž projevilo, že ofertu přijímá. Jiný výklad příčí by se zásadě poctivosti a víry, neboť, an žalovaný věděl již z nabídky, že jest přijat do pojištění, že jest účasten dobrodiní pojištění, mohlo v tomto případě již jeho pouhé mlčení na nabídku pokládáno býti za souhlas s nabídkou, mlčky ale seznatelně (§ 863 obč. zák.) projevený. K tomu však přistupuje, že se žalovaný dožadoval ještě dopisem ze dne 8. září 1928 zaslání dodatku s provedenou změnou pojistníka jména, při čemž jest porovnáním prvního odstavce tohoto dopisu s druhým odstavcem zjevné, že trval na pojištění podle polizze čis. 40.483. Nemůže se tedy nyní vymykati hotové smlouvě jednostranným projevem, což vlastně jasně a určitě učinil teprve obranou proti žalobě, ježto jeho při placení doplatku prostřednictvím Františka K-a k právnímu zástupci žalobkyně Dr. S-ovi učiněný projev, že platí jen, by měl pokoj, že se nechce dáti žalovati, a že má býti pojištění považováno za zaniklé, takovým určitým projevem není. Bylo proto důvodnému dovolání vyhověti a, poněvadž se mezi stranami uskutečnila pojišťovací smlouva podle dodatku čis. 1680 k polizzi čis. 40.483 H a to pojištění povinného ručení automobilového, bylo změnou rozsudků soudů nižších stolic rozhodnouti, jak se stalo.